

Ulkomaankomennukselta palaava kaipaa haasteita

17.1.2007 09:01 — Mika Lahdensivu

Ulkomaankomennukset kasvattavat itseluottamusta sekä tietoa omista kyvyistä ja päämääristä. Monet kokevat myös identiteettinsä muuttuneen, eikä kotiinpaluu silloin aina tunnu helpolta. Tuoreen väitöstutkimuksen mukaan monet palanneista etsivät halukkaasti uutta haastetta - tarvittaessa vaikka toisen työnantajan luota.

Ulkomaankomennuksilta palaavat tarvitsevat tukea myös paluuvaiheessa. Palaajille tulisi tarjota uusia, merkittäviä haasteita, jotta kansainvälinen kokemus saadaan yrityksen käyttöön, tuore väitöstutkimus muistuttaa.

Vaasan yliopistossa perjantaina väittelevän **Eeva Kohosen** mukaan ulkomaankomennus on monille syvälinen kokemus ja muuttaa usein myös ulkomailla työskentelevän identiteettiä. Sitä ja sen seurauksia lähettävät yritykset eivät aina tiedosta parhaalla mahdollisella tavalla.

Muutoksen kokeneet hakevat uutta haastetta

Ulkomailla työskentely lisää itseluottamusta ja laajentaa tietoisuutta omista kyvyistä ja päämääristä, mutta ei suinkaan vaikuta kaikkiin samalla tavalla. Ulkomaankomennuksilta palanneet voidaankin Kohosen mukaan jakaa kolmeen ryhmään: identiteettimuutoksen kokeneisiin, tasapainoryhmään sekä niihin, jotka eivät kokeneet identiteettinsä muuttuneen ulkomaankomennuksen aikana.

Noin puolelle Kohosen haastattelemistä työntekijöistä ulkomailla vietetty aika - yksi tai useampi ulkomaankomennus - ei merkinnyt identiteetin muutosta. Tasapainoryhmään kuuluvien kokemuksissa sen sijaan korostui yhtä aikaa sekä kohdemaan kulttuuriin sopeutuminen että kasvanut tietoisuus suomalaisesta identiteetistä.

Varsinaisen identiteettimuutoksen Kohonen näkee ulottuvan sekä ammatilliseen että kulttuuriseen identiteettiin. Keskeistä tässä ryhmässä on hänen mukaansa kulttuuri- tai tehtävähaasteesta selviytyminen ja halu löytää uusi tehtävähaaste joko kotimaassa tai ulkomailla.

Kotimaassakin voi kokea kodittomuutta

Paluu entiseen työpaikkaan ja kulttuuriin ei välttämättä ole kovin helppoa - ei varsinkaan niille, jotka kokivat identiteettinsä muuttuneen ulkomailla työskentelyn myötä. Kohosen haastattelemat työntekijät kertoivat muun muassa paluu jälkeen ilmenneestä sisäisestä levottomuudesta, kodittomuuden tunteesta ja kaipauksesta takaisin kotimaahan.

Paluuvaiheeseen liittyvä tyytymättömyys selittyy Kohosen mukaan sillä, että toiveissa elävää uutta haastetta ei vielä ole löydetty. Identiteettimuutoksen kokeneilla oli ehkä juuri siksi myös muita enemmän halua työpaikan vaihtoon.

Kohonen haastatteli tutkimukseensa yli kahtakymmentä ulkomaankomennukselta palannutta työntekijää, jotka edustivat tunnettuja kansainvälisiä teollisuusyrityksiä eri puolilta Suomea. Haastateltujen joukossa oli sekä yhdellä että useammalla komennuksella olleita. Heidän ulkomailla kertyneiden työvuosiensa määrä vaihteli kahdesta kahteenkymmeneen.

<http://www.digitoday.fi/tyo-ja-ura/2007/01/17/ulkomaankomennukselta-palaava-kaipaa-haasteita/20071256/66>